

Beretning for 2006

Brancheudvalget for Frø
København, juni 2007

www.brancheudvalgetforfroe.dk

Brancheudvalget for Frø

Axeltorv 3

1609 København

Tlf: +45 33 39 42 86

Fax: +45 33 39 41 51

E-mail: seedcouncil@seedcouncil.dk

Forord

Hermed foreligger årsberetning 2006 for Brancheudvalget for Frø. I årsberetningen er der givet en beskrivelse af de vigtigste aktiviteter og spørgsmål, som Brancheudvalget for Frø og Udvalgets sekretariat har beskæftiget sig med i 2006, ligesom der bagest er samlet en stribe tabeller med nøgletal for frøbranchen.

Det er vort håb, at årsberetningen kan være til nytte for alle, der søger oplysning om frøbranchens forhold og virksomhed.

Torben Lunde
Dansk Frøhandlerforening
Formand 2006

Thor Gunnar Kofoed
Frøsektionen Dansk Landbrug

Nils Elmegaard
Brancheudvalget for Frø

<u>FORORD.....</u>	<u>2</u>
<u>1 DEN DANSKE FRØBRANCHE I 2006.....</u>	<u>4</u>
1.1 BERETNINGÅRET I HOVEDTRÆK.	4
1.2 DET DANSKE AREAL MED GRÆS- OG KLØVERFRØ.	4
1.3 AREALET MED ANDET MARKFRØ SAMT HAVEFRØ.	5
1.4 MÆNGDER OG UDBYTTER AF GRÆS- OG KLØVERFRØ.	5
1.5 FORBRUGET AF GRÆSFRØ OG FRØ AF GRÆSMARKSBÆLGPLANTER I DANMARK.	6
1.6 ØKOLOGISK FRØAVL.....	6
1.7 LAGERUDVIKLINGEN.....	6
1.8 AFREGNINGSPRISER TIL AVLER.....	7
1.9 DANMARKS EKSPORT AF FRØ TIL UDSÆD.	7
1.10 PRODUKTIONS- OG MARKEDSUDVIKLINGEN I EU-25.....	8
1.11 DANSK GRÆSFRØAVL I GLOBALT PERSPEKTIV.	9
<u>2 LANDBRUGSPOLITISKE FORHOLD MED RELATION TIL FRØ.....</u>	<u>10</u>
2.1 DEN NATIONALE FINANSKE SÆRSTØTTE TIL MARKFRØ.....	10
2.2 EU'S HANDELSDIREKTIVER M.V.	11
2.3 FORSLAGET OM BEVARINGSSORTER, HOBBYSORTER OG NATURFRØBLANDINGER.....	11
2.4 FORHØJELSE AF PARTISTØRRELSERNE TIL 25 TONS I FORSØGSPERIODE.	11
2.5 EU-SORTSBESKYTTELSESLØVGIVNINGEN.	12
2.6 GMO-LOVGIVNINGEN.	12
2.7 SAMEKSISTENS.....	12
2.8 EU-REGELSÆTTET FOR OMSÆTNING AF ØKOLOGISK FRØ.	13
2.9 ADGANGEN TIL PLANTEBESKYTTELSESMIDLER TIL FRØAVLEN.	14
2.10 FORSLAG TIL RÅDET OM BEDRE LOVGIVNING VEDRØRENDE FRØ MV.	14
2.11 FORSKNING OG FORSØG.....	14
<u>3 MARKEDSORDNINGEN FOR FRØ.</u>	<u>15</u>
<u>4 ADMINISTRATION M.M.....</u>	<u>16</u>
4.1 FRØAFGIFTSFONDEN.	16
4.2 PLANTEFORÆDLINGSFONDEN.	17
4.3 ERSTATNINGSFONDEN FOR MARKFRØ.	18
<u>5 BRANCHEUDVALGETS LEDELSE OG SEKRETARIAT.</u>	<u>18</u>

1 DEN DANSKE FRØBRANCHE I 2006

1.1 Beretningsåret i hovedtræk.

Danmarks areal med markfrøproduktion steg i 2006 til det hidtil største, nemlig godt 93.000 ha, mens udbyttet matchede niveauet for 2005 med ca. 1.240 kg pr. ha. Den samlede græs- og kløverfrøhøst satte rekord med 110.771 tons

Det samlede danske areal med græsmarksbælgplanter og græsfrø samt andet markfrø og havefrø udgjorde i 2006 i alt 103.496 ha – det største areal siden 1998.

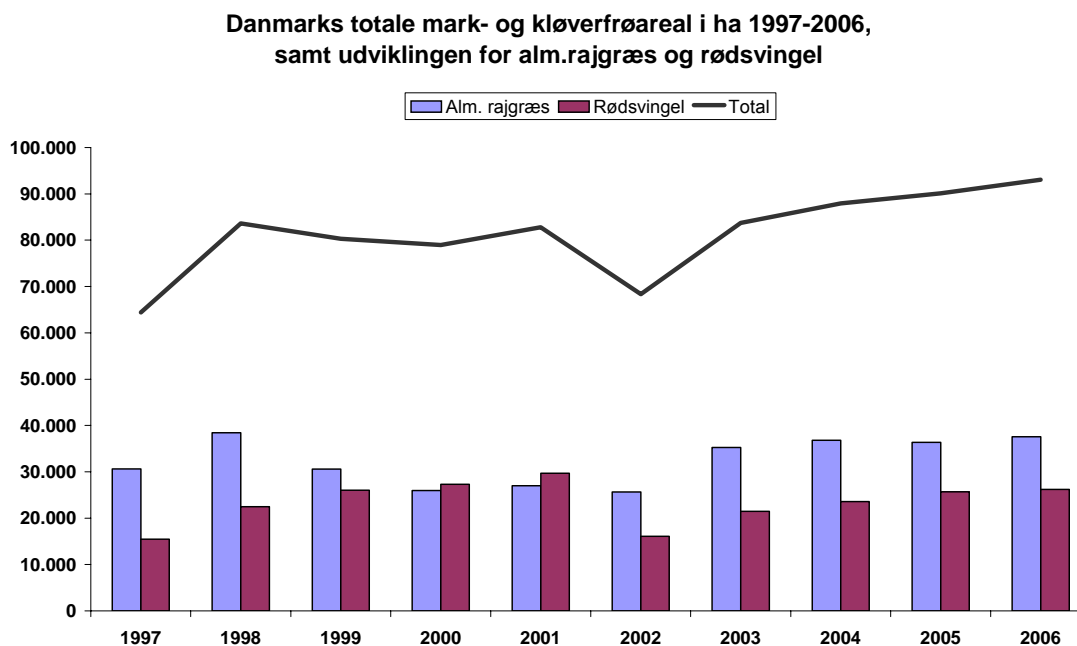
Brancheudvalget har i beretningsåret deltaget i det fortsatte arbejde med forskellige landbrugspolitiske forhold med relation til frø, bl.a. omkring sameksistens, GMO, bevaringssorter og plantebeskyttelsesmidler.

Brancheudvalget for Frø har i 2006 varetaget administrationen af Frøafgiftsfonden, Plan-teforædlingsfonden, Erstatningsfonden for Markfrø og Søgård-Fonden.

Brancheudvalget har med beretningsårets udgang besluttet at indgå en aftale om sekretariatsbistand med Landbrugsraadets Foreningsservice, således at Brancheudvalget har skiftet adresse til: Axeltorv 3, 1609 København V.

1.2 Det danske areal med græs- og kløverfrø.

Udviklingen i det danske areal med græs- og kløverfrø fortsatte med at stige i 2006 og nåede dermed det hidtil højeste høstareal på 93.024 ha – se figur 1 nedenfor (du kan se samtlige tal i tabel 1). Både græsfrø- og kløverfrøarealet steg i forhold til 2005. De arealmæssigt vigtigste græsarter, alm. rajgræs og rødsvingel steg begge (med hhv. 3 % og 2 %). De to arter udgjorde i 2006 næsten 69 % af det samlede markfrøareal.

Figur 1: Udviklingen i markfrøarealet i Danmark 1997-2006

For den største art, alm. rajgræs steg arealet med knap 1.200 ha i forhold til 2005 til i alt 37.558 ha – næsten ligeså meget som rekordåret 1998. Arealet ventes at falde med omkring 7.000 ha til høst 2007 især begrundet i de store lagre.

Rødsvingel, som er den næststørste art, steg med godt 500 ha til 26.195 ha, hvilket er det højeste niveau siden 2001. Arealet ventes at falde med omkring 5.000 ha til høst 2007 grundet de store lagre.

Arealet med den 3. største art, engrapgræs, steg med 337 ha til det højeste niveau siden 2002. Arealet med engrapgræs til høst i 2007 ventes at falde med ca. 1.500 ha til omkring 9.000 ha.

For de andre arter steg rajsvingel (fordobling), stivbladet svingel (+ 34 %) og engsvingel forholdsmeæssigt mest, mens arter som strandsvingel og alm. rapgræs steg noget. Alle andre græsarter faldt. For især strandsvingel, hundegræs og rajsvingel ventes forholdsvis store stigninger til 2007-høsten, ligesom engsvingelarealet ventes at stige noget.

Arealet med kløverfrøarterne steg igen i 2006 til 6.089 ha, hvoraf hvidkløver med en stigning på 741 ha udgjorde den væsentligste del af stigningen. Arealet høstet af hvidkløver er det højeste i Danmark siden tiltrædelsen til EF. Rødkløver og humlesneglebælg steg forholdsmeæssigt pænt i forhold til arealet i 2005, men tilsammen udgør arealet med disse to arter kun 9 % af det samlede areal med græsmarksbælgplanter.

Samlet set ventes det danske areal med græs- og kløverfrø til høst i 2007 at falde med ca. 11.000 ha til et samlet areal på ca. 82.000 ha.

1.3 Arealet med andet markfrø samt havefrø.

Det godkendte areal til certificering af andre markfrøarter end græs og kløver, samt arealet med havefrø er vist i tabel 2.

Havefrøarealet fortsætter med at sætte rekord. I 2006 nåede arealet op på 6.569 ha, hvoraf spinatfrøarealet udgør 5.654 ha – en stigning på 1.338 ha siden 2005. Arealet med spinatfrø er steget næsten uafbrudt siden 1992. Danmark står for ca. $\frac{3}{4}$ af verdens samlede produktion af spinatfrø.

Arealet med andre havefrøarter er derimod faldet siden 2005 til 915 ha i 2006 – et fald på ca. 20 %

Arealet med andet markfrø faldt igen i 2006 til kun 3.903 ha, hvilket er et fald på 1.490 ha siden 2005. Det samlede areal med disse arter er faldet uafbrudt siden 1998 og udgjorde i 2006 kun ca. $\frac{1}{3}$ af gennemsnitsarealet 1996-2005. Arealet med markært er faldet kraftigt til kun 3.050 ha i 2006. Vinterrapsfrøarealet til udsæd faldt kraftigt til kun 227 ha. Billedet for vårraps er omvendt, idet arealet steg til 78 ha. Lupinarealet er skrumpet voldsomt ind til kun 77 ha, mens hestebønner steg lidt igen til 342 ha.

1.4 Mængder og udbytter af græs- og kløverfrø.

I henhold til den foreløbige opgørelse fra Plantedirektoratet (jf. tabel 3) blev den samlede græs- og kløverfrøhøst i 2006 på 110.771 tons – en svag stigning fra rekordåret 2005 – men altså endnu en rekord! Det simple gennemsnitsudbytte for græsfrø under ét var i 2006 på 1.240 kg pr. ha – næsten det samme som rekordåret 2005.

Især udbyttet i alm. rajgræs på 1.334 kg pr. ha trækker det samlede gennemsnit op. Udbyttet var det højeste nogensinde i alm. rajgræs. Derimod kunne det meget høje rødsvingeludbytte fra 2005 ikke matches, men endte på 1.250 kg pr. ha. Rødsvingeludbyttet i 2006 ligger dog mere end 10 % over gennemsnittet i perioden 1996-2005.

Udbyttet for engrapgræs blev 950 kg pr. ha, hvilket er noget under rekordåret 2005, men stadig over ti års gennemsnittet 1996-2005.

Strandsvingel, hundegræs, ital. rajgræs og hybrid rajgræs gav alle særdeles pæne udbytter, mens timothe og stivbladet svingel skuffede.

For græsmarksbælgplanterne nåede hvidkløveren det bedste udbytte i 10 år, nemlig næsten 500 kg pr. ha. Rødkløver lå i 2006 på et lavt niveau – en tendens der følger udbyttene i de seneste fem år.

1.5 Forbruget af græsfrø og frø af græsmarksbælgplanter i Danmark.

Tabel 5 viser udviklingen i forbruget af græs- og kløverfrø på hjemmemarkedet. Forbruget var samlet set i markedsåret 2005/2006 næsten det samme som markedsåret før. Over en længere årrække er der dog en faldende tendens.

Forbruget på hjemmemarkedet udgør kun godt 6 % af produktionen.

1.6 Økologisk frøavl.

Udviklingen i arealet med økologisk græs- og kløverfrø er vist i tabel 6. Arealet med økologisk kløverfrøproduktion nåede det højeste niveau nogensinde med 1.137 ha, hvorimod frøgræsarealet var på niveau med året før – og ca. 10 % lavere end rekordårene 2003 og 2004.

Samlet set blev høstarealet med økologisk frøproduktion det højeste nogensinde.

1.7 Lagerudviklingen.

Udviklingen i lagrenes størrelse pr. 1. juli 2006 (før høst) er vist i tabel 7. Lagrene for især græsserne er det højeste i flere år. Dette har også afstedkommet, at det forventede høstareal i 2007 bliver betydeligt lavere end rekordåret 2006.

Især lagret med rødsvingel er steget fra 2005 til 2006 og udgør ca. $\frac{1}{3}$ af det samlede lager. Også lagret med alm. rajgræs er meget stort og udgør ca. 42 % af det samlede frøgræslager.

Med det lavere areal til høst i 2007 forventes den samlede høst af græsfrø at falde i forhold til de meget store høstudbytter i 2005 og 2006. Dermed forventes lagrene at blive bragt betydeligt ned, hvilket alt andet lige vil øge afregningspriserne.

1.8 Afregningspris til avler.

Tabel 8 gengiver udviklingen i de gennemsnitlige afregningspriser til danske frøavlere¹. Den endelige afregningspris for 2006-høsten kendes endnu ikke. Derimod kan det konstateres, at den gennemsnitlige afregningspris i markedsåret 2005/2006 (høstår 2005) blev noget lavere end markedsåret 2004/2005, nemlig kr. 6,39 pr. kg normal kvalitet. Året før blev den kr. 7,43 pr. kg normal kvalitet. Prisfaldet hænger nøje sammen med den forøgede lageropbygning i perioden.

Frøstøtten er fra markedsåret 2005/2006 lagt over i enkeltbetalingsordningen, som udgjorde ca. 2.300 kr. pr. ha svarende til ca. 1,85 kr. pr. kg normal kvalitet frø.

Afregningspriserne i markedsåret 2005/2006 faldt næsten alle på nær hundegræs, engsvingel, strandsvingel og timothe. Bruttoudbyttet i kr. pr. ha blev dog alligevel bedre (når rajgræsserne undtages), end året før, som følge af de gode udbytter pr. ha i 2005. Især hvidkløver og engrapgræs gav gode brutto dækningsbidrag.

1.9 Danmarks eksport af frø til udsæd.

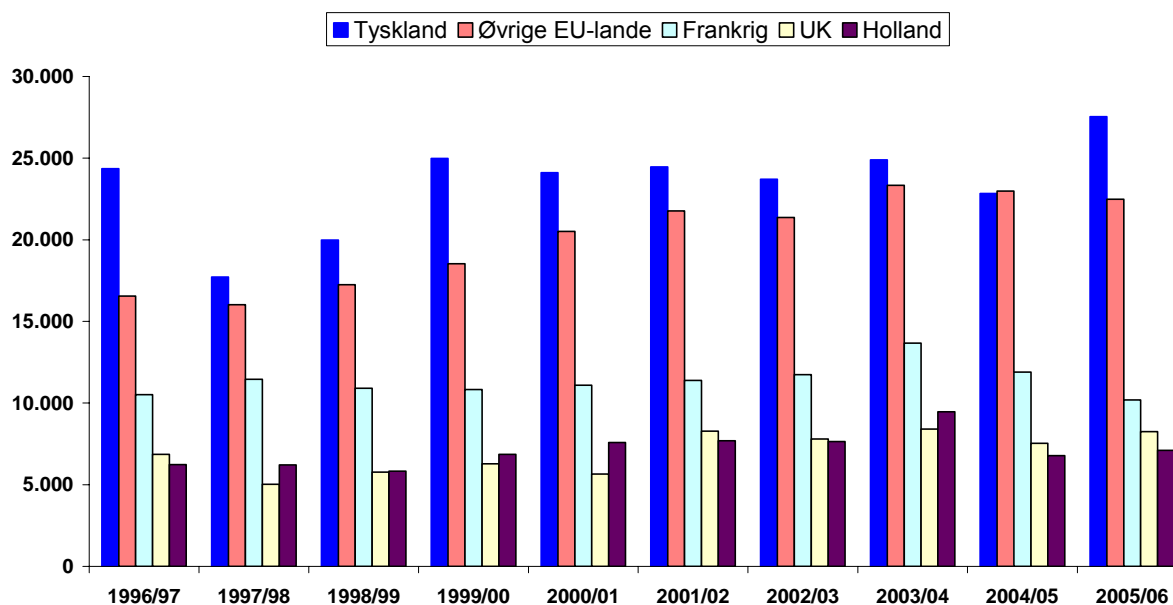
Udviklingen i den danske eksport af græs- og græsmarksbælgplantefrø i mængde og fordelt på arter er vist i tabel 9. Eksporten målt i mængde nåede det næsthøjeste niveau nogensinde med 87.273 tons i 2005/2006 markedsåret. Ud af den høstede mængde på 109.417 tons gik 87.274 tons til eksport, 6.263 tons til forbrug på hjemmemarkedet, mens det resterende kvantum til lageropbygning.

Afsætningssituationen i begyndelsen af 2007 er særdeles positiv, idet eksporten ligger betydeligt højere end samme periode året før.

Udviklingen i eksporten fordelt på lande fremgår af tabel 10. Som det ligeledes fremgår af figur 2, er EU-25 langt det vigtigste marked for dansk markfrø. De vigtigste eksportlande indenfor EU er Tyskland, Frankrig, UK og Holland. De vigtigste lande udenfor EU er europæiske lande, Nordamerika og ikke mindst Rusland.

¹ Bemærk at der siden 2005 ikke længere ydes kg-støtte til frøavl hvorfor oversigten over de artsbestemte tilskud er undladt i beretningen. Frøstøtten indgår siden 2005 i enkeltbetalingsordningen og er 100 % afkoblet.

Eksporten af markfrø til hhv. Tyskland, Frankrig, Holland og øvrige EU-lande 1996-2005

Figur 2: Eksporten af markfrø til de væsentligste markeder i EU 1996-2006

Værdien af Danmarks samlede eksport af frø til udsæd fremgår af tabel 11. Værdien af eksporten af græs- og græsmarksbælgplantefrø faldt fra ca. 872 mio.kr. i 2004/2005 til ca. 777 mio. kr. i 2005/2006. Samlet eksportværdi for frø til udsæd udgjorde ca. 1,5 mia. kr. i markedsåret 2005/2006 – et fald i forhold til året før.

1.10 Produktions- og markedsudviklingen i EU-25.

De ti nye lande, som blev optaget den 1. maj 2004, betragtes i denne sammenhæng som fuldt integrerede, hvorfor produktionstallene for disse lande nu naturligt indgår i EU-25. Af de nye lande er det især i Tjekkiet, Polen og Litauen, der foregår betydelig frøproduktion.

Produktionen af de enkelte arter i EU-25 fremgår af tabel 12. Det samlede frøgræsareal nåede i 2006 (skønnet areal) op på rekordniveauet 259.650 ha. Arealet med græsmarksbælgplanter steg også til nye højder, nemlig 68.491 ha. Totalt set blev frøproduktionsarealet på 328.141 ha – næsten 20 % mere end året før.

Fordelingen af græsfrøarealet indenfor EU-25 landene fremgår af tabel 13. Den danske andel udgør ca. $\frac{1}{3}$ af EU-25 arealet, hvilket er lidt lavere end 2005.

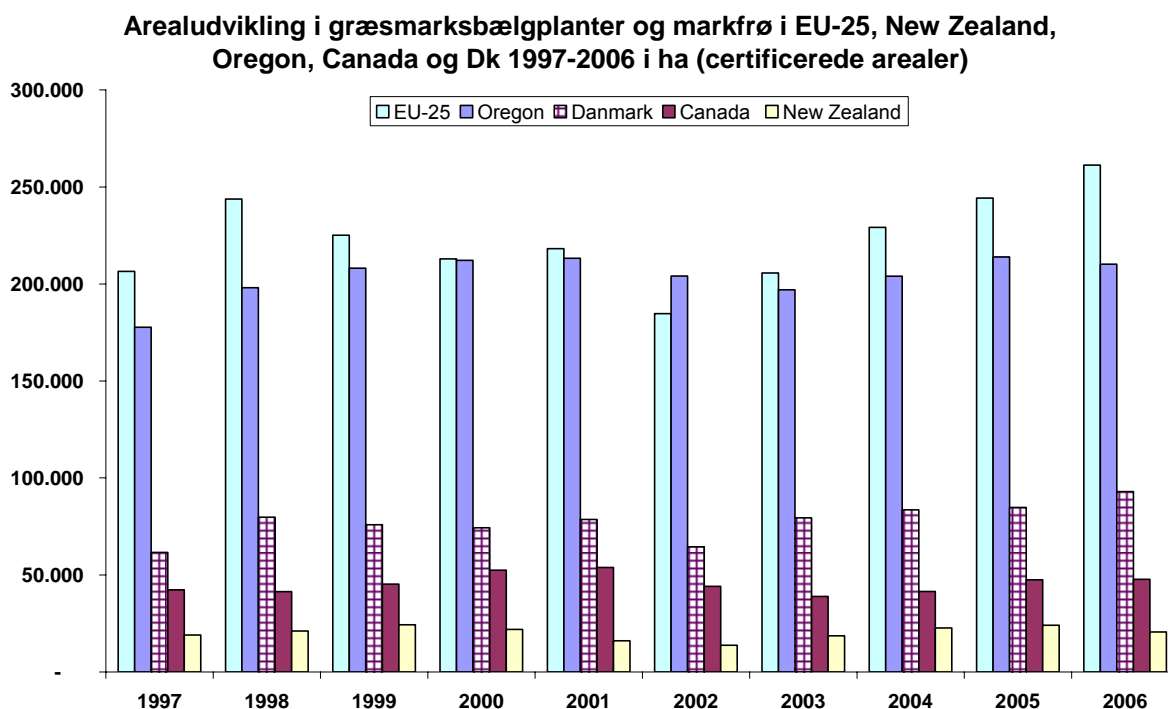
Fordelingen af produktionen af græsfrø indenfor EU-25 fremgår af tabel 14. Som det ses heraf er udbyttet i de ti nye lande betydeligt under udbyttet i EU-15. Den danske produktion af certificeret frø udgør målt i tons næsten 45 % af EU-25.

1.11 Dansk græsfrøavl i globalt perspektiv.

USA er verdens største græsfrøproducent foran Danmark (jf. figur 3), mens Danmark er verdens største græsfrøeksportør, i hvert fald af arter til anvendelse i klimaer med kølige eller kolde vintre. Den altovervejende del af den amerikanske produktion findes i staten Oregon, der er verdens største produktionsområde for græsfrø med et areal, som er mere end 2 gange så stort som det danske. Andre betydelige konkurrentlande til dansk frøavl udenfor EU er Canada og New Zealand.

I figuren herunder er udviklingen i frøgræsarealet i de omtalte hovedproduktionsområder vist. Det skal bemærkes, at arealerne i Canada og New Zealand kun omfatter den certificerede produktion. I begge lande, og især i Canada, er der desuden store arealer med ucertificeret produktion, som der ikke foreligger officielle data for. I EU er certificering obligatorisk. For EU's vedkommende er frøgræsarealet i EU-25 anvendt som sammenligningsgrundlag for hele perioden.

Frøgræsarealet i Oregon blev til høst 2006 på godt 210.000 ha. 2005-høsten i mængde har dog været mindre end året før. De største arter til frøproduktion i Oregon i 2005 har været alm. rajgræs med godt 78.000 ha, strandsvingel med knap 59.000 ha, ital. rajgræs med knap 51.000 ha, engrapgræs med ca. 8.700 ha og hundegræs med godt 7.000 ha. Udover frøproduktionsarealer i Oregon findes der i USA betydelige arealer i andre stater, således er engrapgræsfrøproduktionen centreret i staterne Washington og Idaho.

Figur 3: Arealudviklingen i markfrø og græsmarksbælglplanter i de betydeligste områder i verden 1997-2006

Det canadiske frøgræsareal til certificering har ligeledes været stigende siden 2003 og nåede i 2006 op på ca. 47.700 ha – næsten det samme som året før. Canada er verdens største frøproducent af græsarterne timothe og rødsvingel og i øvrigt også af al-sike kløver. Hovedparten af disse produktioner består af ucertificeret frø, og derfor findes der ikke løbende statistik over disse arealer.

New Zealand er især kendt for sin store hvidkløverfrøproduktion. Arealet med hvidkløverfrø var indtil midten af 1990'erne af størrelsesordenen 15.000 ha, men derefter faldt det stærkt til kun 6.000 ha i 2002. Siden har arealet igen været stigende og blev godt 8.900 ha i 2006. Frøgræsarealet har igen været i kraftig stigning siden et lavpunkt i 2002 på ca. 13.750 ha, således kom det til høst 2004 op på godt 24.000 ha, men er nu faldet igen til 16.500 ha i 2006. Rajgræsser udgør hovedbestanddelen i new zealandsk frøavl, og i alt var der heraf ca. 13.000 ha til høst i 2006. Alm. rajgræs var størst med knap 9.500 ha fulgt af ital. rajgræs med ca. 2.300 ha.

2 Landbrugspolitiske forhold med relation til frø.

Produktionen og omsætningen af frø er især på grund af frøets natur som reproduktivt materiale underkastet et omfattende EU-regelsæt. Hovedbestanddelene er markedsordningen for frø og de 6 handelsdirektiver samt sortslistedirektivet og lovgivningen omkring planteforædlerrettigheder. EU-lovgivningen på tilgrænsende områder påvirker også markfrø og har tendens til at gøre det i stigende omfang. Hertil hører EU-bestemmelserne for hovedlandbrugsvarerne og herunder især for konkurrenceafgrøden korn, EU-reformen, konkurrence- og miljøforhold, økologi, GMO- og pesticidlovgivning, kontrol- og certificeringsomkostninger m.m.

2.1 Den nationale finske særstøtte til markfrø.

Finland fik i forbindelse med optagelsesforhandlingerne til EU-medlemskab i 1995 tilladelse til i en overgangsperiode på 5 år at yde en særlig national støtte til markfrø af en række arter, som supplement til den frøstøtte, der ydes til frøavlerne i EU i henhold til bestemmelserne i markedsordningen for frø. Dette var et brud med det sædvanlige kriterium for optagelse af nye medlemslande i EU samt i strid med grundprincipperne i den fælles markedsordning for frø, som har til formål at sikre frøproduktionen lige vilkår i alle dele af EU. Alligevel blev det efter de 5 år besluttet at forlænge ordningen for en ny 5-årig periode gældende til 2006.

Det er nu endelig besluttet, at den finske særordning er ophørt. Finland kan derfor ikke længere støtte deres produktion af timothe. Finland skal aftrappe deres støtte til andre arter over en årrække, men produktionen heraf er nærmest uden betydning. Finland fik dog i 2006 lov til at støtte deres markfrøproduktion med maksimalt € 220/ha for et maksimalt areal på 2.000 ha – dog ikke timothe.

2.2 EU's handelsdirektiver m.v.

Omsætningen af frø og sædekorn samt andet opformeringsmateriale indenfor EU skal foregå i henhold til bestemmelserne i de såkaldte handelsdirektiver samt sortslistedirektivet. De 6 handelsdirektiver fastlægger bestemmelserne for omsætningen med bederoefrø, frø af foderplanter, sædekorn, læggekartofler, frø af olie- og spindplanter samt grønsagsfrø. Som grundlæggende princip gælder, at frø og udsæd indenfor EU kun kan omsættes som certificeret eller sortsbestemt vare i henhold til minimumskvalitetskrav fastlagt i direktiverne.

I beretningsåret behandlede fortsat en række væsentlige emner i relation til handelsdirektiverne og sortslistedirektivet, så som forslag om bevaringssorter, hobby sorter og naturfrøblandinger, beslutning om en forsøgsordning med 25 tons partistørrelser samt GMO-spørgsmål.

2.3 Forslaget om bevaringssorter, hobby sorter og naturfrøblandinger.

I forbindelse med frødirektivernes tilpasning til det indre markeds betingelser i slutningen af 1990'erne blev der fastlagt en rammebestemmelse, hvorefter der kan fastsættes særlige og mindre restriktive betingelser for handel med frø vedr. bevaring og udnyttelse af plantegenetiske ressourcer.

For nærmere detaljer omkring bevaringssorter mv. henvises til Brancheudvalgets for Frøs beretning for året 2005.

Kommissionen fremlagde i marts 2005 et konkret forslag på området, men i skrivende stund er forslaget endnu ikke vedtaget. Det forventes, at der vedtages et direktiv på området i maj-juni 2007.

2.4 Forhøjelse af partistørrelserne til 25 tons i forsøgsperiode.

I henhold til EU's frølovgivning (handelsdirektivet om frø af foderplanter) kan markfrø kun omsættes på EU-markedet som certificeret frø på grundlag af partistørrelser på maksimalt 10 tons. Da der vil være besparelser forbundet ved en forhøjelse af partistørrelsen, har der i perioden 1995-2003 i regi af ISTA, EU og OECD været iværksat forsøg for at finde ud af, om der kan etableres tilstrækkeligt homogene frøpartier op til 25 tons.

Resultaterne af disse forsøg var ikke helt tilfredsstillende, men indikerede, at det ved anvendelse af de rigtige metoder og passende udstyr ville være muligt for frøfirmaerne at opnå den nødvendige kvalitet, dvs. homogenitet, af frøpartierne.

Ikke mindst fra dansk side har der været presset på for at komme videre, og i december 2005 blev der så efter vanskelige drøftelser i de forskellige internationale fora skabt enighed om at iværksætte en afsluttende testserie, som vil kunne kvalificere individuelle frøbehandlingsanlæg til produktion af 25 tons partier. En EU-forsøgsordning er iværksat fra 1. januar 2007 til 30. juni 2012.

2.5 EU-sortsbeskyttelseslovgivningen.

Rådsforordningen om EU-sortsbeskyttelse trådte i kraft i 1995. Det medførte, at en planterforædler kan få sin sort beskyttet i hele EU-territoriet gennem én anmeldelse og én beslutning. EU-forordningen er et alternativ til de nationale lovgivninger til beskyttelse af nye plantesorter. Den er baseret på den internationale konvention til beskyttelse af nye plantesorter (UPOV – hjemmeside: <http://www.upov.int/>). Administrationen af forordningen varetages af EU-sortsmyndigheden, der er placeret i Angers i Frankrig (CPVO – hjemmeside: <http://www.cpvo.europa.eu/>).

Spørgsmålet om forædlerafgifter på hjemmeavlet udsæd udgør en central problemstilling i lovgivningen om planterforædlerrettigheder. De grundlæggende bestemmelser vedrørende hjemmeavlet udsæd i EU-sortsbeskyttelseslovgivningen fastlægger, at landmænd for en række definerede arter, herunder korn, kartofler, raps, hørfrø og visse foderplanter, kan opformere udsæd til forbrug på egen bedrift til en "betydeligt lavere" forædlerafgift end den normale forædlerafgift for den pågældende sort.

Ifølge de danske regler må licensafgiften på hjemmeavlet udsæd højst udgøre 50 % af afgiften på certificeret udsæd.

2.6 GMO-lovgivningen.

Lovgivningsarbejdet på GMO-området i EU kom heller ikke videre i dette beretningsår. Der mangler fortsat et regelsæt, der fastlægger tærskelværdierne for frø af GMO-sorter i konventionelt og økologisk frø til udsæd.

Reglerne om sporbarhed og mærkning af fødevarer fastsætter, at alle fødevarer og ingredienser med indhold af GMO over 0,9 % skal være mærkede. Mælk, æg og kød fra dyr, der er fodret med produkter indeholdende GMO skal ikke mærkes, da GMO ikke findes og derfor ej heller kan spores i animalske produkter.

Det er indlysende, at tærskelværdien for GMO i udsæd, det første led i fødevarekæden, bør være mindre end de 0,9 % fastlagt i finalproduktet. Spørgsmålet i den forbindelse er, hvor lavt grænseværdien rent teknisk kan fastsættes, og hvilke meromkostninger en lav grænseværdi vil påføre frøbranchen og samfundet. Der er efterhånden lavet flere udredninger og analyser herom, mens der ventes på et nyt kommissionsforslag og en politisk stillingtagen, som har været efterlyst i flere år.

I løbet af året blev der godkendt enkelte nye GMO-produkter, især til import og anvendelse i fødevaringredienser og til dyrefoder. Endnu er det kun visse GMO-majssorter, der er godkendt til dyrkning i EU.

2.7 Sameksistens.

Danmark har som det første land i EU fået vedtaget og godkendt en lov om sameksistens, som fastsætter regler for dyrkning af GM-, konventionelle og økologiske afgrøder, i sameksistens. I regi af Plantedirektoratet har der i beretningsåret været nedsat en Udredningsgruppe, der har arbejdet med opdateringen af en rapport fra 2003.

Lovgivningen om dyrkning af genetisk modificerede afgrøder er udformet i bekendtgørelse nr. 220 af 31. marts 2005 fra Plantedirektoratet. Formålet med reglerne er at begrænse spredning af GM-materiale til konventionelle og økologiske afgrøder, og dermed at sikre aftageres og forbrugeres frie valg mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske produkter.

Lovgivningen fastslår, at det er dyrkeren af GM-afgrøden, der har ansvaret for overholdelse af virkemidlerne, dog kan han ikke drages økonomisk til ansvar for andres tab, hvis han har overholdt reglerne. Der er indført en kompensationsordning til dækning af tab, der måtte skyldes forekomst af GM-materiale i afgrøder hos en landmand, der ikke dyrker GM-afgrøder. Til det formål skal dyrkeren af GM-afgrøder indbetale en årlig afgift til Plantedirektoratet på kr. 100 pr. ha, der dyrkes med GM-afgrøder.

Da der indtil videre hovedsageligt kun er godkendt en række sorter af majs til GM-dyrkning i EU, og da disse sorter ikke har relevans under danske forhold, har der endnu ikke været GM-produktion på danske marker.

2.8 EU-regelsættet for omsætning af økologisk frø.

I henhold til EU-reglerne skal der anvendes økologisk produceret frø på økologiske bedrifter, såfremt der findes økologisk frø på markedet. Ellers kan der gives dispensation til anvendelse af konventionelt frø.

Med virkning fra 1. januar 2004 skete der en opstramning af EU-regelsættet, idet alle EU-medlemslande fra denne dato skulle oprette en database med tilhørende regler med henblik på at sikre formidlingen af økologisk frø fra producent til forbruger. Endnu er der dog kun oprettet en database i 22 af de 25 medlemslande. Ordningen fungerer på den måde, at firmaerne indskrives deres økologiske frø i databasen, og dette frø skal så være opbrugt, før der kan gives dispensation til anvendelse af konventionelt frø af den pågældende art.

Der er forudset et særligt bilag til det nye regelsæt, Kommissionens forordning nr. 1452/2003, hvori det er tanken at etablere en liste over arter, hvoraf der er tilstrækkeligt økologisk frø til rådighed, og for hvilke det derfor ikke længere skal være muligt at opnå dispensation. I første omgang er der ikke kommet nogen arter ind på bilaget, selv om den danske og europæiske frøbranche har påvist over Kommissionen, at der er tilstrækkeligt økologisk frø på markedet af en række græsarter så som rajgræsser, timothe, hundegræs, engsvingel og rødsvingel.

Plantedirektoratet har i marts 2007 udgivet en rapport om antallet af dispensationssager mv. i 2006. Rapporten viser som forventet, at det danske marked er godt forsynet med økologisk græsfrø.

Der er i løbet af 2006 kun kommet rapporter fra Belgien, Italien, Tyskland og Spanien – og de er oven i købet dækkende for året 2005. I Tyskland var der i 2005 generel tilladelse for hundegræs og rødsvingel, mens der var betydende specifikke mængdetilladelser for alm. rajgræs, timothe og rødkløver. Rapporterne skal bl.a. anvendes til at vurdere, om der kan opføres arter på det særlige bilag til forordningen.

2.9 Adgangen til plantebeskyttelsesmidler til frøavl.

De særlige krav, der lovgivnings- og handelsmæssigt stilles til renhed og kvalitet af frø til udsæd, sætter frøproduktionen i et særligt afhængighedsforhold til plantebeskyttelsesmidler. Adgangen til disse er imidlertid blevet indskrænket, dels på grund af den strenge danske miljølovgivning, dels det forhold, at kemikaliefirmaerne ofte vurderer omkostningerne ved godkendelse af nye midler til frøproduktionsformål til at være for høje i forhold til det økonomiske afkast ved salget til små afgrøder som de enkelte frøarter.

Der er mulighed for dispensation fra de skærpede danske regler i tilfælde, hvor der ikke er brugbare alternativer, og hvor skadevolderen udgør en essentiel trussel, udbytte-mæssigt eller handelsmæssigt. På det grundlag har frøavlens fået dispensationer til visse produktioner, som ellers ikke ville have haft en fremtid i Danmark. Det gælder ikke mindst spinatfrøavl, hvor Asulox er det eneste middel til bekæmpelse af visse ukrudtsarter. Miljøstyrelsen har i foråret 2005 forlænget dispensationen for anvendelse af Asulox til 2007. Der er ligeledes givet dispensation for anvendelse af Treflan i visse havefrøafgrøder i 2007.

Det gældende lovgrundlag muliggør off-label anvendelse af plantebeskyttelsesmidler til mindre afgrøder, og i 1996 introducerede Landsudvalget for Planteavl efter aftale med Miljøstyrelsen et arrangement for off-label anvendelse i frøafgrøder. Efterfølgende er der godkendt en række midler til off-label anvendelse i især forskellige havefrøafgrøder.

EU-lovgivningen om plantebeskyttelsesmidler (Direktiv 91/414), som bl.a. giver grundlaget for off-label godkendelser, er på vej til at blive revideret. Kommissionen fremsatte i juli 2006 et forordningsforslag, som er overgivet til Europa-Parlamentet og Rådet. Hvor lang tidshorisonten er, er det for tidligt at give et bud på i skrivende stund.

2.10 Forslag til Rådet om bedre lovgivning vedrørende frø mv.

EU-Kommissionen er begyndt at overveje, hvordan lovgivningen kan gøres simplere i fremtiden. Der er endnu ikke konkrete forslag på bordet, men tankerne går på, at alle nye lovinitiativer skal vurderes med henblik på en forenkling – og gerne besparelser i administrationen. Der er iværksat en evaluering af lovgivningen, som ventes færdig midt i 2008.

2.11 Forskning og forsøg.

Den overordnede koordinering og planlægning af forskning og forsøg inden for frøproduktion foregår i Brancheudvalgets Udvalg for Forskning og Forsøg. Udvalget udarbejder herunder oplæg og afgiver indstillinger til prioritering af forskningsmidlerne.

Forskningsprogram Frøavl 2005-09 var i beretningsåret inde i sit andet år. Det samlede budget for forskningsprogrammet i 5-års perioden er kr. 19,6 mio., hvoraf frøbranchens andel er kr. 5,15 mio. eller 26 %. Det resterende beløb, de 74 %, er offentlige midler bevilget via Innovationsloven. Pr. år er frøbranchens andel kr. 1,031 mio. kr.

Forskningsprogrammet udføres med Danmarks JordbrugsForskning (DJF skiftede pr. årsskiftet 2006/2007 navn til Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet under Århus Universitet) som projektansvarlig, men visse af aktiviteterne gennemføres hos Dansk Landbrugsrådgivning. Programmet er opdelt i 5 delprojekter som vist i oversigten herunder:

	1.000 kr.	I alt	pr. år
1. Kvælstof, forbedret udnyttelse i frøgræsafgrøder	4.722	1230,5	246
2. Fruktaan, optimering af indlejring gennem efteråret frøgræsafgrøder	3.679	919,8	184
3. Frøproduktion af græs og kløver, forbedret udnyttelse af de udbyttedannende komponenter	3.900	1.025,0	205
4. Tidlig identifikation af herbicider med anvendelsesmuligheder i mark og havefrøafgrøder	4.298	1.187,0	237
5. Frøkvalitet, forbedret sundhed i grønsagsfrø	3.000	790,0	158
I alt	19.599	5.152,3	1.031

Ud over bevillingen på kr. 1.031.000 til Forskningsprogrammet for Frøavl modtog Danmarks JordbrugsForskning i 2006:

- Screening af Command og andre herbicider kr. 105.000
- Optimal kvælstofmængde til engrapgræs kr. 82.000
- Forebyggelse af alm. rapgræs i frøgræssædskifter kr. 104.000
- Bekæmpelse af alm. rapgræs i engrapgræs kr. 94.000
- Strategi til kem. bekæmp. af kløversnudebiller i hvidkløver til frø kr. 123.000

De mere praktisk orienterede frøavlsforsøg foregår i regi af Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret. Frøafgiftsfonden har 2006 støttet forsøgsaktiviteterne på Landscentret med kr. 1.583.000,- fordelt med:

- Sortsundersøgelsen kr. 68.000
- Frøavlsrådgivning, off-label og dispensationer kr. 100.000
- Bekæmp. ukrudt i frøafgr. grundlag for off-label godkendelser kr. 350.000
- Bortsprøjtning af hvidkløver i udlæg af engrapgræs kr. 96.000
- Vækstregulering af frøgræs kr. 310.000
- Optimal mængde kvælstof til tetraploid alm. rajgræs kr. 94.000
- Optimal mængde kvælstof til engrapgræs kr. 150.000
- Bekæmpelse af sygdomme og skadedyr i markfrø kr. 155.000
- Optimal mængde kvælstof og gylle til vækstreguleret rødsvingel kr. 185.000
- Bekæmpelse af udsædsbårne svampesygdomme på spinatfrø kr. 30.000
- Bekæmpelse af ukrudt i spinat til frøavl kr. 45.000

3 Markedsordningen for frø.

Markedsordningen for Frø indeholder, efter reformen fra 2003 om enkeltbetalingsordningen (som blev gennemført i 2005), nu kun bestemmelser om statistikindsamling mv.

4 Administration m.m.

Brancheudvalget har i beretningsåret administreret Frøafgiftsfonden, Planteforædlingsfonden, Erstatningsfonden for Markfrø samt Søgård-Fonden.

Lovgrundlaget for de to førstnævnte fonde er lov om administration af det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v. (bemyndigelsesloven) jf. lovbekendtgørelse nr. 297 af 28. april 2004.

4.1 Frøafgiftsfonden.

Med baggrund i den ændrede bemyndigelseslov jf. folketingsbeslutning i efteråret 2003 fik Frøafgiftsfonden en ny bestyrelse i 2004. Bestyrelsen består af 12 personer som er sammensat af 8 repræsentanter for erhvervet og 4 for offentlige interesser.

I henhold til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris bekendtgørelse nr. 1 af 3. januar 2005 er der i 2006 igen opkrævet 2 promille i produktionsafgift for frø. Afgiften opkræves for græs-, kløver- og grønsagsfrø, der avles her i landet på grundlag af det samlede afregningsbeløb, der kontraktmæssigt tilkommer frøavleren inden fradrag af omkostninger til tørring og rensning, men før tillæg af merværdiafgift.

Det påhviler køberen (frøfirmaet) at tilbageholde afgiften ved den endelige afregning med avleren hvert år senest den 11. juni. Den opkrævede produktionsafgift skal inden 3 uger efter afregning indbetales til Frøafgiftsfonden.

I regnskabsåret 2006 havde Frøafgiftsfonden et afgiftsprovener på kr. 1,488 mio. i forhold til kr. 1,3 mio. året før. Hertil kom et tilskud fra Promilleafgiftsfonden på kr. 1,69 mio. På grundlag heraf og en overførsel fra foregående år samt en renteindtægt havde Frøafgiftsfonden i alt kr. 3,64 mio. til rådighed i 2006.

Anvendte bevillinger fra fonden var fordelt således i beretningsåret:

Dansk Frøhandlerforening:

- Bearbejdelse af afregningspriser kr. 8.000

Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret:

Forskning og forsøg:

- Bekæmpelse af ukrudt i frøafgrøder	kr. 350.000
- Bortsprøjtning af hvidkløver i engrapgræs	kr. 96.000
- Vækstregulering af frøgræs	kr. 310.000
- Optimal mængde kvælstof til tetraploid alm. rajgræs	kr. 94.000
- Optimal tilførsel af kvælstof til engrapgræs	kr. 150.000
- Bekæmpelse af sygdomme og skadedyr i markfrø	kr. 155.000
- Optimal kvælstof og gylle til vækstreguleret rødsvingel	kr. 185.000
- Bekæmpelse af udsædsbårne svampesygdomme på spinat	kr. 30.000
- Bekæmpelse af ukrudt i spinat	kr. 45.000

Rådgivning:

- Drift af Sortsundersøgelsen kr. 68.000
- Frøavlserådgivning, off-label og dispensationer. kr. 100.000

Danske Frøavlere:

- Etablering af fælles login-system kr. 95.000

Agrologica:

- Ukrudtsbekæmpelse i frømarker med strøm kr. 75.000

Danmarks JordbrugsForskning (nu Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet under Århus Universitet):

- Forskningsprogram for frøavl 2005-09 kr. 1.031.000
- Screening af Command og andre herbicider kr. 105.000
- Engrapgræs optimal kvælstofmængde kr. 82.000
- Forebyggelse af alm. rapgræs i frøgræssædskifter kr. 104.000
- Forebyggelse af alm. rapgræs i engrapgræs kr. 94.000
- Strategi til bekæmpelse af kløversnudebiller i hvidkløver til frø kr. 123.000

Der er overført et restbeløb på kr. 386.000 til 2007 i forhold til en overførsel på kr. 436.000 i fjor.

4.2 Planteforædlingsfonden.

Med baggrund i den ændrede bemyndigelseslov jf. folketingsbeslutning i efteråret 2003 fik Planteforædlingsfonden en ny bestyrelse i 2004. Bestyrelsen består af 12 personer og er sammensat af 8 repræsentanter for erhvervet og 4 for offentlige interesser.

I henhold til Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 29. april 1997 opkræves der en forædlerafgift ved salg af certificeret frø og handelsfrø af markfrøarter til forbrug her i landet. Afgiftspligten påhviler den registrerede virksomhed, idet enhver virksomhed, der erhvervsmæssigt sælger markfrø, skal anmeldes og registreres i Planteforædlingsfonden.

I 2006 udgjorde forædlerafgifterne følgende beløb:

1. For frø af græsmarksbælgplanter og græsser 1,25 kr./kg
2. For ubehandlet og slebet frø af bederoer til foderbrug 2,34 kr./kg
3. For frø af kålroe og turnips 6,24 kr./kg
4. For frø af lupin, vikke og andre grøntfoderplanter 0,17 kr./kg
5. For pilleret frø af bederoer til foderbrug 14,08 kr./unit á 100.000 stk. frø
6. For pilleret frø af kålroe 16,21 kr./unit á 100.000 stk. frø
7. For majs 2,34 kr./unit á 50.000 kerner

I regnskabsåret 2006 indbragte forædlerafgifterne i alt kr. 8.572.000 mod kr. 8.548.222 året før. Inklusive påløbne renter udbetaltes der kr. 8.608.000 til sortsejerne.

På en særskilt bankkonto vedrørende ukendte sortsejere hensattes i 2006 kr. 36.954, hvorefter beholdningen ved regnskabsårets afslutning udgør kr. 96.656. Fondens midler kan kun fordeles pro rata til de respektive sortsejere.

4.3 Erstatningsfonden for Markfrø.

Brancheudvalget har siden 1993 varetaget administrationen af Erstatningsfonden for Markfrø.

Erstatningsfondens formål er at opkræve og udbetale erstatninger ved kvalitetsmangler i forbindelse med handel med frø og at administrere erstatningsreglerne for markfrø samt yde tilskud til projekter vedrørende markfrø. Fonden opkræver erstatninger fra virksomheder, som ifølge erstatningsreglerne er pligtige til at indbetale erstatningsbeløb til Fonden. I 2006 indbetaltes erstatninger på kr. 5.213 til Fonden.

Fondens indtægter anvendes i første række til udbetaling af erstatningsbeløb til køberne af det erstatningspligtige frø, og endvidere kan der, såfremt der konstateres overskud i Fonden, ydes tilskud til projekter vedrørende markfrø. For 2006 blev der ikke udloddet midler.

Erstatningsreglerne har tidligere været baseret på markfrøbekendtgørelsen, men da Plantedirektoratet ønskede erstatningsordningen privatiseret, besluttede De Danske Landboforeninger, Dansk Familielandbrug og Dansk Frøhandlerforening i slutningen af 1997, at videreføre ordningen på et privatretligt grundlag. I 1998 godkendte CivilRets-Direktoratet Erstatningsfondens nye fundats.

Erstatningsfondens bestyrelse består af 4 personer, hvoraf 2 medlemmer udpeges af Dansk Landbrug og 2 medlemmer af Dansk Frøhandlerforening. Brancheudvalget varetager sekretariatsforretningerne, og Brancheudvalgets sekretær er udpeget som sekretær for fonden.

5 Brancheudvalgets ledelse og sekretariat.

I henhold til Brancheudvalgets vedtægter går formandsposten på skift for et år ad gangen mellem en repræsentant for henholdsvis handel og produktion. Ved konstitueringen for 2007 blev gårdejer Thor Gunnar Kofoed formand og direktør Torben Lunde næstformand.

Brancheudvalget har 11 medlemmer og repræsentationen er som følger:

Forening/organisation	Antal repræsentanter
Dansk Familielandbrug	1
Dansk Landbrug	1
Landsudvalget for Planteavl	1
Danske Frøavlere	1
Dansk Havefrøavlerforening	1
DLF AmbA	1
Dansk Frøhandlerforening	4
Foreningen af Danske Havefrøgrossister	1

Under Brancheudvalget er der nedsat et udvalg for forskning og forsøg, som udarbejder oplæg og indstilling til Brancheudvalget med henblik på den overordnede koordinering og planlægning af forskning og forsøg indenfor frøproduktion. Udvalget er sammensat af Brancheudvalgets formandskab samt repræsentanterne fra Landsudvalget for Planteavl og DLF AmbA. Landsudvalget for Planteavl besætter formandsposten i udvalget med mindre udvalget i fuld enighed bestemmer andet.

Brancheudvalgets sekretariat har i beretningsåret haft lokaler i Axelborg på adressen Vesterbrogade 4A, 2. sal, 1620 København V.

Ved udgangen af 2006 valgte Dansk Frøhandlerforening at flytte deres sekretariatsfunktion til DLF-TRIFOLIUM A/S i Roskilde.

Brancheudvalget har siden 1. januar 1998 varetaget sekretariatsfunktionen for Foreningen af Danske Havefrøgrossister. Desuden forestår Brancheudvalget administrationen af Frøafgiftsfonden og Planteforædlingsfonden, Erstatningsfonden for Markfrø, samt Søgård-Fonden.

Med udgangen af 2006 gik Brancheudvalgets sekretær gennem 23 år, Ole Bech Bondesen, på pension. Brancheudvalget valgte i denne forbindelse at indgå en aftale om sekretariatsbetjening i Landbrugsraadets Foreningsservice. Aftalen har virkning fra primo 2007 og indebærer bl.a., at Foreningsservice stiller konsulent, lokaler mv. til rådighed ud fra nærmere bestemmelser. Brancheudvalgets administrative sekretær, Lisbet Friis, er overflyttet til Foreningsservice med virkning fra samme dato. Ny daglig leder af Brancheudvalget for Frø er konsulent Nils Elmegaard.

Det er fortsat Landbrugsraadets regnskabsafdeling (hedder nu Service Center Axelborg – SCA) der fører Brancheudvalgets og fondenes regnskaber.

Adressen er nu: Brancheudvalget for Frø, Axeltorv 3, 1609 Kbh. V.

Bilag 1-14: Datasæt med arealer, produktion, lager, im- og eksport, mv. for Danmark og for verden.

Danmarks areal med græsmarksbælgplanter og græsfrø, ha.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Gns. 1997-2006
Rødkløver	436	552	677	823	912	435	387	478	464	361	432	552
Hvidkløver	2.479	2.254	3.158	3.383	3.516	3.718	3.406	3.743	3.853	4.800	5.727	3.756
Lucerne					2	2						
Alsikekløver		4	4		4		6	6			6	5
Blodkløver			1									
Humlernesneglebælg	62	38	50	179	167	2	13	50	69	97	115	78
Kællingetand					2					4	3	3
Bælgplantefrø ialt	2.977	2.848	3.890	4.385	4.603	4.157	3.812	4.277	4.386	5.262	6.283	4.390
Alm. rajgræs	29.017	30.639	38.410	30.585	25.970	27.003	25.638	35.262	36.786	36.380	37.553	32.423
Ital.rajgræs	2.037	3.759	5.484	4.104	2.816	1.970	1.596	2.251	2.636	2.573	2.276	2.946
Hybrid rajgræs	444	933	1.681	1.523	840	373	246	673	1.050	1.437	1.406	1.016
Timothe	761	475	286	288	520	644	889	871	841	721	631	617
Knoldrottehale	0	0	7	30	32	9	6	10	15	20	17	15
Hundegræs	2.538	2.448	2.494	2.658	3.020	2.923	3.619	3.812	3.545	2.463	2.049	2.903
Engsvingel	2.044	1.457	1.309	1.075	1.628	1.596	1.144	927	775	984	1.071	1.197
Rødsvingel	13.129	15.473	22.494	26.033	27.317	29.676	16.073	21.490	23.593	25.670	26.087	23.391
Stivbl. svingel	541	392	602	1.115	1.795	1.906	1.049	662	909	1.036	1.285	1.075
Strandsvingel	216	222	730	988	1.813	2.123	2.408	2.871	3.371	2.680	2.872	2.008
Rajsvingel			11	45	251	222	123	77	160	263	512	185
Hvene	16	3	45	89	166	151	210	169	184	197	124	134
Alaska hejre			8	17								
Mosebunke											6	
Alm.rapgræs	347	259	360	288	345	400	396	263	308	244	264	313
Engrapgræs	6.885	5.530	5.808	7.065	7.817	9.629	11.136	10.106	9.369	10.166	10.398	8.702
Græsfrø ialt	57.975	61.590	79.729	75.903	74.330	78.624	64.533	79.444	83.542	84.834	86.551	76.908
Total	60.952	64.438	83.619	80.288	78.933	82.781	68.345	83.721	87.928	90.096	92.834	81.298

Tabel 2

Danmarks areal med andet markfrø til certificering samt arealet med havefrø, ha.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Gns. 1997-2006
Markært	8.507	7.000	11.373	15.337	11.113	7.927	8.671	8.952	6.623	5.634	4.541	3.050	8.322
Hestebønne	26	21	51	86	34	87	291	445	256	172	294	342	206
Lupin			14	68	87	22	98	460	625	647	188	77	229
Vikke			7	6	4					25		12	
Roer	10	9	22	20	28	35	136	63	96	79	106	100	68
Vårraps	1.364	926	932	877	1.027	242	78	84	64	59	47	227	364
Vinterraps	1.225	821	689	501	594	485	372	489	713	737	376	78	503
Oliehør	667	1.287	2.000	2.950	5.287	2.333	480	52	23	34			1.316
Spindhør				13	10	21							
Gul sennep	82	52		9	3	6	8	33	27	56	22	11	17
Kommen	59	231	28	112	22	21	11	25	36		14	7	28
Andre foderplanter				6	5	2	5	3					
I alt	11.940	10.347	15.116	19.985	18.214	11.181	10.150	10.605	8.462	7.443	5.586	3.903	11.065
Spinat	1.576	1.981	2.067	2.150	3.168	3.591	3.672	3.403	3.958	3.666	4.316	5.654	3.565
Andet havefrø	1.050	878	1.389	1.186	1.042	800	758	789	818	1.169	1.159	915	1.003
I alt	2.626	2.859	3.456	3.336	4.210	4.391	4.430	4.192	4.776	4.835	5.475	6.569	4.567
Total	14.566	13.206	18.572	23.321	22.424	15.572	14.580	14.797	13.238	12.278	11.061	10.472	15.632

Brancheudvalget for Frø

Tabel 3

Danmarks høstudbytte af græsmarksbælgplanter og græsfrø, tons

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Gns. 1997-2006
Rødkløver	200	297	227	365	355	86	107	124	79	119	105	186
Hvidkløver	1.278	1.183	1.350	1.634	1.389	1.825	1.311	1.596	1.113	2.291	2.806	1.650
Alsikekløver		2			1						3	
Blodkløver												
Humlesneglebælg	48	45	17	191	182	1	3	59	64	108	98	77
Kællingetand												
Bælgplantefrø ialt	1.526	1.527	1.594	2.190	1.927	1.912	1.421	1.779	1.256	2.518	3.012	1.914
Alm. rajgræs	35.637	36.140	45.058	38.352	31.415	30.731	27.490	41.495	42.840	42.423	50.403	38.635
Ital.rajgræs	2.593	4.875	6.431	5.552	3.864	2.694	1.909	2.904	3.067	3.494	3.377	3.817
Hybrid rajgræs	550	1.096	2.006	2.014	1.144	466	262	795	1.406	1.716	2.074	1.298
Timothe	393	265	142	163	367	329	401	524	319	319	190	302
Knoldrottehale			5	11	21	7	3	7	6	10	5	
Hundegræs	2.148	2.198	2.066	2.352	3.560	2.898	2.889	4.403	3.160	2.832	2.451	2.881
Engsvingel	1.624	1.047	902	670	1.427	1.448	846	803	307	1.043	1.086	958
Rødsvingel	13.298	14.612	23.149	25.893	33.007	34.977	17.259	25.278	23.785	39.369	33.830	27.116
Stivbl.svingel	455	343	592	1.078	1.795	1.676	973	697	883	1.086	1.209	1.033
Strandsvingel	208	202	690	1.100	2.088	2.798	2.622	4.431	3.468	3.476	3.937	2.481
Rajsvingel			7	37	200	212	82	87	145	293	681	
Hvene	7	1	17	49	87	77	80	89	48	70	52	57
Alaska hejre				14	34							
Mosebunke											3	
Alm.rapgræs	344	265	227	267	314	342	296	235	169	258	210	258
Engrapgræs	5.699	5.520	4.728	6.607	6.318	8.212	8.709	8.228	7.333	10.509	10.123	7.629
Græsfrø ialt	62.956	66.564	86.020	84.159	85.641	86.867	63.821	89.976	86.936	106.898	109.631	86.651
Total	64.482	68.091	87.614	86.349	87.568	88.779	65.242	91.755	88.192	109.416	112.643	88.565

Brancheudvalget for Frø

Tabel 4

Dansk gennemsnitsudbytte af frø af græsmarksbælgplanter og græsser, kg pr. ha.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Gns. 1997-2006
Rødkløver	459	538	335	443	389	198	276	259	170	330	243	338
Hvidkløver	516	525	427	483	395	491	385	426	289	477	490	439
Alsikekløver		500	0		250							
Blodkløver												
Humlesneglebælg	774	1.184	340	1.067	1.090	600	231	1.180	928	1.113	853	985
Kællingetand												
Alm. rajgræs	1.228	1.180	1.173	1.254	1.210	1.138	1.072	1.177	1.165	1.166	1.342	1.192
Ital.rajgræs	1.273	1.297	1.173	1.353	1.372	1.368	1.196	1.290	1.164	1.358	1.484	1.295
Hybrid rajgræs	1.239	1.175	1.193	1.322	1.362	1.250	1.065	1.181	1.339	1.194	1.475	1.277
Timothe	516	558	497	566	706	511	451	602	379	442	301	490
Knoldrottehale			714	367	656	778	500	700	392	493	294	
Hundegræs	846	898	828	885	1.179	992	798	1.155	891	1.150	1.196	992
Engsvingel	795	719	689	623	877	907	740	866	396	1.060	1.014	801
Rødsvingel	1.013	944	1.029	995	1.208	1.179	1.074	1.176	1.008	1.534	1.297	1.159
Stivbl.svingel	841	875	983	967	1.000	879	928	1.053	971	1.048	941	961
Strandsvingel	963	910	945	1.113	1.152	1.318	1.089	1.543	1.029	1.297	1.371	1.236
Rajsvingel			636	822	797	956	667	1.130	906	1.114	1.330	
Hvene	438	333	378	551	524	510	381	527	261	355	419	426
Alaska hejre				824								
Mosebunke											500	
Alm.rapgræs	991	1.023	631	927	910	854	747	894	549	1.057	795	826
Engrapgræs	828	998	814	935	808	853	782	814	783	1.034	974	877

Brancheudvalget for Frø

Tabel 5

Forbrug i Danmark af frø af græsmarksbælgplanter og græsser, tons

	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	Gns. 1996/97. 2005/06
Rødkløver	72	67	73	73	73	100	115	103	100	101	88
Hvidkløver	478	448	494	490	457	440	391	424	346	341	431
Alsikekløver	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
Humlesneglebælg	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1
Lucerne	104	95	49	46	54	64	75	53	41	40	62
Græsmarksbælgplanter	656	612	618	611	586	606	582	581	487	484	582
											0
Alm. rajgræs	2.868	2.723	3.124	3.209	3.250	3.334	3.038	3.090	2.979	2.973	3.059
Ital.rajgræs	1.978	1.974	1.960	1.784	1.644	1.319	1.146	903	613	467	1.379
Hybrid rajgræs	62	49	40	34	76	162	223	276	241	226	139
Timothe	155	143	140	141	122	94	87	106	114	118	122
Knoldrottehale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Hundegræs	36	22	14	12	8	7	7	9	7	9	13
Engsvingel	141	125	121	122	105	74	67	82	84	74	100
Rødsvingel	791	832	815	908	928	929	1.041	1.132	1.166	1.199	974
Stivbl.svingel	20	22	17	18	19	22	21	24	32	30	23
Strandsvingel	2	1	2	2	1	1	1	1	5	21	4
Rajsvingel					5	0	5	22	90	178	
Hvene	14	12	12	5	13	13	15	14	16	18	13
Alm.rapgræs	51	43	28	38	33	14	13	16	13	14	26
Engrapgræs	382	437	356	429	396	364	348	414	409	451	399
Græsser ialt	6.500	6.383	6.629	6.702	6.600	6.333	6.012	6.089	5.769	5.779	6.280
Total	7.156	6.995	7.247	7.313	7.186	6.939	6.594	6.670	6.256	6.263	6.862

Brancheudvalget for Frø

Tabel 6

Udviklingen i arealet med økologisk græs- og kløverfrø, ha.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Rødkløver	40	98	165	206	246	258	209	184	258
Hvidkløver	77	112	139	327	554	465	497	631	879
Lucerne			1	2					
Humlesneglebælg		2		2	13	5			
Kløverfrø mm. i alt	117	212	305	537	813	728	706	815	1.137
Alm. rajgræs	187	464	949	1.086	1.201	1.791	1.745	1.274	1.209
Ital. rajgræs		52	134	107	39	41	85	149	160
Hybrid rajgræs	9	31	18	9	69	133	132	169	136
Timothe		3	17	61	137	143	150	187	256
Hundegræs				7	7	31		41	70
Engsvingel		24	34	42	68	52	42	48	48
Rødsvingel		3	2	37	45	65	48	37	27
Strandsvingel							12	5	24
Rajsvingel							15	60	79
Engrapgræs				38	31	23	61	38	13
Alm. rapgræs					19		7	34	27
Græsser i alt	196	577	1.154	1.387	1.616	2.279	2.297	2.042	2.049
Totalt	313	789	1.459	1.924	2.429	3.006	3.003	2.857	3.185

Brancheudvalget for Frø

Tabel 7

Udviklingen i de danske frølagre pr. 1. juli

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Gns. 1997-06
Rødkløver	182	89	68	42	198	298	128	98	73	74	42	111
Hvidkløver	1.807	1.562	1.536	1.179	1.263	1.174	1.000	625	374	154	558	943
Alsike	41	3	5	3	3	12	19	81	30	7	0	16
Humlesneglebælg	176	115	93	8	73	105	71	12	3	11	30	52
Ialt bælgplanter	2.206	1.769	1.702	1.232	1.537	1.589	1.218	816	480	246	630	1.122
Alm. rajgræs	11.751	14.737	18.991	25.424	25.083	16.748	9.302	6.544	7.978	13.342	18.332	15.648
Ital.rajgræs	2.221	784	2.112	4.827	7.110	6.130	4.188	2.333	1.347	2.013	3.005	3.385
Hybrid rajgræs	433	207	269	1.292	2.342	2.861	1.785	576	194	350	958	1.083
Timothe	265	147	93	59	61	82	142	211	228	173	136	133
Knoldrottehale	2			2	9	20	17	1	1	1	8	
Hundegræs	278	624	669	888	1.297	1.140	1.012	1.177	2.567	2.023	740	1.214
Engsvingel	901	1.098	397	269	338	690	1.132	610	134	80	252	500
Rødsvingel	10.712	3.654	2.152	5.173	6.370	13.617	16.231	6.953	4.539	4.035	15.497	7.822
Stivbl.svingel	867	64	31	58	400	1.052	1.518	573	88	152	309	425
Strandsvingel	20	90	56	222	329	506	1.017	1.332	821	771	742	589
Rajsvingel				1	3	51	127	29	5	24	65	
Hvene	33	24	29	38	68	43	57	48	80	44	38	47
Alm.rapgræs	406	119	30	40	30	49	185	163	54	29	64	76
Engrapgræs	6.265	3.119	2.782	2.595	1.199	1.002	2.341	2.451	1.588	1.373	2.933	2.138
Ialt græsser	34.154	24.667	27.611	40.888	44.639	43.991	39.054	23.001	19.624	24.410	43.079	33.096
Total	36.360	26.436	29.313	42.120	46.176	45.580	40.272	23.817	20.104	24.656	43.709	34.218

Brancheudvalget for Frø

Tabel 8

Udviklingen i priser til danske avlere for græsmarksbælgplante- og græsfrø, kr. pr. 100 kg

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	1996/97- 2005/06
Rødkløver	1.442	1.338	1.470	1.473	1.498	1.323	1.277	1.709	2.280	2.404	2.396	2.168	1.800
Hvidkløver	1.997	1.681	1.871	1.809	1.583	1.463	1.443	1.509	1.901	2.093	2.621	2.369	1.866
Humlesneglebælg	982	969	1.184	1.202	1.082	934	935	1.908	2.049	1.064	1.279	1.062	1.270
Alm. rajgræs	474	528	607	575	446	413	431	442	622	685	671	552	544
Ital.rajgræs	373	459	680	638	480	366	385	423	542	651	652	490	531
Hybrid rajgræs	431	499	683	762	585	436	350	428	605	752	814	617	603
Timothe	471	519	695	656	653	651	671	700	753	812	883	927	740
Knoldrottehale	1.801	1.767	-	-	1.687	1.726	1.400	1.404	1.584	1.762	2.379	2.602	1.454
Hundegræs	677	657	712	707	614	547	602	595	646	508	550	634	612
Engsvingel	846	699	717	732	614	756	663	612	642	721	853	883	719
Rødsvingel	442	455	649	727	690	634	569	445	489	610	696	541	605
Stivbl.svingel	451	437	753	1.094	1.182	921	607	482	477	600	809	715	764
Strandsvingel		598	701	673	653	537	589	509	494	517	610	636	592
Rajsvingel							768	716	785	685	752	671	
Alm.rapgræs	874	671	791	945	915	968	1.148	1.091	963	949	1.042	975	979
Engrapgræs	834	671	840	970	1.016	1.053	1.281	1.177	1.012	1.019	1.141	968	1.048
Hvene	2.082	1.428	2.180	3.750	1.685	1.890	1.585	1.768	1.968	1.833	2.426	2.129	2.121
Vejet gns.	583	568	677	683	582	567	585	549	663	706	743	639	639
Vejet gns., EU - støtte	275	266	262	261	257	261	271	274	275	273	263	-	
Total	858	834	939	944	839	828	856	823	938	979	1.006	639	879

Brancheudvalget for Frø

Tabel 9

Danmarks eksport af græs- og græsmarksbælgplantefrø fordelt på arter, tons

	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	Gns. 1996/97- 2005/06
Rødkløver	226	257	181	135	185	131	54	162	113	164	161
Hvidkløver	959	777	925	974	1.191	1.555	1.251	1.529	1.222	1.551	1.193
Andet kløverfrø	34	12	17	17	31	6	8	33	22	52	23
Lucerne	34	40	34	47	41	113	345	312	301	426	169
Sneglebælg	89	88	84	77	88	76	93	88	55	90	83
I alt bælgplanter	1.342	1.174	1.241	1.250	1.536	1.881	1.751	2.125	1.713	2.283	1.630
Alm. rajgræs	30.951	29.660	33.538	36.176	35.372	34.127	28.576	36.530	34.057	35.441	33.443
Ital. rajgræs	2.989	2.458	1.943	2.524	3.529	3.701	3.471	3.484	2.178	2.667	2.894
Hybrid rajgræs	688	1.000	711	693	645	1.377	1.357	898	902	1.072	934
Timothe	297	131	57	20	208	126	209	389	415	400	225
Knoldrottehale			3	1	6	7	7	13	4	2	
Hundegræs	1.514	2.246	1.659	1.962	3.701	3.036	2.621	2.901	3.009	4.515	2.716
Engsvingel	1.296	1.519	939	550	938	943	1.046	1.254	437	875	980
Rødsvingel	20.065	15.882	19.771	25.281	23.958	26.773	27.668	27.139	24.176	26.893	23.761
Stivbl. svingel	1.083	363	573	662	787	672	1.460	1.269	1.247	1.162	928
Strandsvingel	239	400	515	920	1.588	1.970	2.014	4.427	4.123	4.194	2.039
Rajsvingel	24	0	7	24	72	68	192	107	136	169	80
Hvene	54	49	46	51	86	71	72	62	66	87	64
Alm. rapgræs	660	319	235	230	213	218	249	295	198	202	282
Engrapgræs	8.352	7.201	5.861	9.028	7.781	8.101	9.828	8.241	7.560	7.311	7.926
I alt græsser	68.212	61.228	65.858	78.122	78.884	81.190	78.771	87.008	78.508	84.990	76.277
Total	69.554	62.402	67.099	79.372	80.420	83.071	80.522	89.133	80.221	87.273	77.907

Brancheudvalget for Frø

Tabel 11

Værdi af Danmarks samlede eksport af frø til udsæd, 1.000 kr.

	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
Græs - og græsmarks- bælgplantefrø ialt	550.725	578.845	551.823	672.280	661.249	688.244	741.034	849.863	871.918	776.564
Roefrø ialt	218.592	236.693	217.434	121.886	126.512	141.771	262.674	330.617	330.527	322.642
Ærter til udsæd	13.295	24.609	26.377	12.687	35.265	15.000	41.933	31.519	8.436	10.111
Raps til udsæd	9.584	9.278	10.240	5.337	2.971	37.939	17.724	60.683	4.543	4.778
Hørfrø til udsæd	0	693	1.815	12	2.312	101	66	84	6	1.319
Valmuefrø til udsæd	0	0	0	68	0	0	2	96		30
Lupinfrø						40	14	178	662	217
Grøntsagsfrø	135.554	202.221	198.509	258.209	245.380	260.827	241.849	272.678	246.561	261.876
Blomsterfrø	45.496	64.865	55.868	96.770	93.063	115.035	64.253	106.096	143.456	119.537
Frø til udsæd ialt	973.246	1.117.204	1.062.066	1.167.249	1.166.752	1.258.957	1.369.549	1.651.816	1.606.108	1.497.074
Brancheudvalget for Frø										

EU - produktionen af græsfrø, fordelt på medlemslande, tons

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Skøn 2006	2006% af EU-25	Gns. 1996-2005
Belgien	2.944	4.380	6.087	4.024	3.952	3.975	2.895	4.387	4.550	4.596	4.243	1,62	4.179
Tyskland	24.169	30.934	28.154	33.967	21.338	25.909	20.771	22.913	31.755	30.561	28.671	10,98	27.047
Frankrig	17.488	17.790	26.146	26.468	22.584	20.204	19.817	20.750	26.821	25.898	26.452	10,13	22.397
Italien	5.955	6.717	7.312	6.902	4.374	5.339	5.156	4.571	6.743	6.518	5.382	2,06	5.959
Holland	30.581	34.258	39.419	30.474	29.291	25.971	23.385	34.900	36.471	36.963	36.776	14,08	32.171
Luxembourg	514	689	1.133	920	499	700	570	641	1.204	702	127	0,05	757
Irland	548	638	800	267	104	20	0	24	40	94	52	0,02	254
UK	12.400	11.130	12.806	9.645	7.561	6.658	6.355	7.512	6.405	6.145	7.075	2,71	8.662
Danmark	62.893	66.580	86.020	84.363	85.608	86.867	63.821	89.976	88.087	106.898	107.811	41,29	82.111
Spanien	2.070	1.358	3.237	3.492	1.976	2.475	1.859	3.107	3.973	1.655	3.742	1,43	2.520
Østrig	77	102	171	210	215	225	261	298	308	379	248	0,09	225
Sverige	3.404	3.569	2.847	4.247	4.003	5.688	6.068	5.371	4.973	6.823	6.551	2,51	4.699
Finland	2.627	1.551	1.498	2.797	2.625	4.574	3.115	3.086	1.694	2.716	3.800	1,46	2.628
EU-15 i alt	165.670	179.696	215.630	207.776	184.130	188.605	154.073	197.536	213.024	229.948	230.930	88,44	193.609
Estland	15	34	20	38	39	80	253	194	170	275	509	0,19	112
Letland	141	104	154	275	279	279	396	483	302	425	550	0,21	284
Litauen	135	161	162	303	168	164	74	264	371	940	2.014	0,77	274
Polen	3.427	4.374	5.083	5.472	3.946	2.613	4.051	2.311	3.759	5.174	5.737	2,20	4.021
Slovenien	51	73	68	52	73	165	169	112	118	54	82	0,03	94
Slovakiet	329	494	318	259	172	190	183	161	263	820	1.240	0,47	319
Tjekkiet	4.602	6.330	7.245	7.035	5.241	4.794	3.807	5.000	8.974	7.492	15.500	5,94	6.052
Ungarn	1.791	3.444	3.812	4.208	3.741	3.335	3.545	2.192	1.917	2.788	4.547	1,74	3.077
EU-10 i alt	10.492	15.015	16.862	17.642	13.659	11.619	12.477	10.717	15.874	17.968	30.179	11,56	14.232
EU-25 i alt	176.162	194.711	232.492	225.418	197.789	200.224	166.550	208.253	228.898	247.916	261.109	100,00	207.841